

HOSPODAŘENÍ POPULÁRNĚ

JAKÉ JSOU CELKOVÉ PŘÍJMY A VÝDAJE KRAJE VYSOČINA ♦ VÝDAJE ROZPOČTU V HLAVNÍCH ODVĚTVÁCH ♦ K ČEMU SLOUŽÍ FOND VYSOČINY

Vážený obyvatel Vysočiny, snad každý člověk, rodina, obec, kraj i stát má spoustu přání, cílů a plánů. Možnost jejich naplnění bývá zpravidla omezena více faktory. Například, je nemožné stát se vynikajícím klavíristou, pokud nemáte hudební sluch. Zrovna tak je téměř nemožné stát se špičkovým basketbalistou, pokud neměříte alespoň 190 cm. Rovněž je velmi obtížné stát se výborným lyžařem, pokud se člověk narodí a většinu života prožije v rovníkové Africe. A tak bych mohl v uvádění různých příkladů pokračovat.

A nakonec stejně jde o peníze až v první řadě

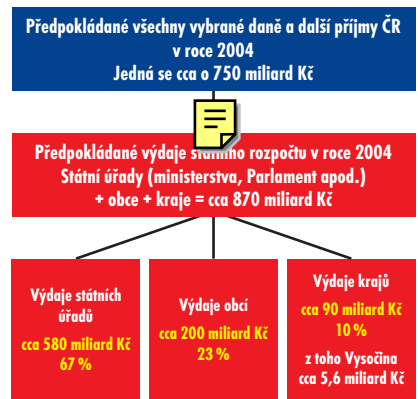
Ale i když disponujete potřebnými předpoklady a pro splnění svých přání, cílů a plánů, máte i (odpovědi) přírodní podmínky, stejně nemá vyhráno. To, co vedle píce a odhodlání ještě k naplnění svých plánů, cílů a přání potřebujete, jsou peníze.

A právě o penězích kraje a možném nakládání s nimi je HOSPODAŘENÍ VYSOČINY POPULÁRNĚ. Myslíme si totiž, že by každý občan kraje Vysočiny měl mít možnost jednoduše zjistit, jakým způsobem představitel kraje hospodaří se svěřenými penězi a měl by zároveň vědět, že krajské peníze jsou vlastně jeho peníze.

Jedná se totiž o peníze daňových poplatníků

Jedná se totiž o část peněz, kterou ob-

čané, podnikatelské subjekty a další organizace odevzdávají ve formě daní státu. Stát totiž poté, co vybere všechny daně, nedělá nic jiného, než že si větší část vybraných peněz – asi dvě třetiny – ponechá a druhou menší část nazpět rozdělí obcím (23%) a krajům (10%). Velmi zjednodušeně lze celý proces výběru daní a jejich přerozdělení znázornit pomocí následujícího obrázku:

Stát se chová jako nerozumný rodič

Pokud se některý ze čtenářů více zajímá o hospodaření kraje Vysočina, jistě již dříve zaznamenal, že kraj není se svým způsobem financování spokojen.

Důvody nespokojenosti

Základní důvody nespokojenosti jsou dva:

Prvním důvodem je vztah příjmů a množství zákonných povinností kraje. Zjednodušeně řečeno zákon kra-

jům ukládá se s péčí řádného hospodáře starat o svůj majetek (budovy, zařízení apod.) a o své organizace a zároveň pečovat o rozvoj kraje včetně rozvoje úrovně služeb občanům. Zákon ale bohužel nezaručuje tomu odpovídající finanční zabezpečení krajů.

Pokud bychom použili analogie vztahu studenta a nerozumných rodičů, potom můžeme říci, že rodič (rozumějme stát) chce nekompromisně po studentovi (rozumějme kraji) vynikající studijní výsledky včetně současného plnění všech dalších povinností školních i mimoškolních, ale zároveň ten samý rodič mu není ochoten poskytnout dostatek peněz na skripta, cestovné, ubytování a úhradu nákladů studijních povinností a dalších nutných výloh.

Druhým důvodem je existence státního, především ministerského, dirigismu, který se projevuje ve snaze všechno z úrovně centra řídit a kontrolovat a zároveň s tím z velké části (cca 80%) předurčovat použití finančních prostředků.

Pokud opět použijeme analogie vztahu studenta a nerozumných rodičů, potom můžeme říci, že rodič chce svému studentovi určovat jaká skripta si má kupovat (přestože studovanému oboru příliš nerozumí), kde má bydlet (přestože město, ve kterém student studuje zná jen velmi málo), ba dokonce jsou i případy, kdy rodič chce svému studentovi vybrat i menu, ve kterém se bude stravovat.

Státní dirigismus krajům neprospívá

Asi je dobré si říci, že kraji se jen postupně daří vymanit se z této „rodinné“

(státní) přehnané péče. Je neobyčejně obtížné přesvědčit stát, že kraje nejsou žádnými nedospělými studenty, ale svéprávnými územně samosprávnými celky.

Tak jako je pro děti od určitého věku škodlivá přehnaná rodičovská péče, která je připravuje o samostatnost a svobodu rozhodování, je stejně tak v současnosti pro kraje škodlivý neúměrně silný státní procesní i finanční dirigismus.

Pouze o jedné koruně z pěti rozhoduje kraj samostatně

V současné době disponuje náš kraj asi s 20% finančních prostředků (cca 1,1 miliardy korun), se kterými může naložit dle svého uvážení. Zbylých 80% prostředků (cca 4,5 miliardy korun) má účelově nezměnitelné nebo velmi obtížně změnitelné určení (platy učitelů, dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury, dotace na výkon státní správy apod.).

Rozpočet kraje je živý organismus

Na dalších stranách této přílohy krajských novin se dozvíte ještě poměrně velké množství konkrétnějších informací o hospodaření kraje Vysočina. Považujeme za vhodné především v souvislosti s uváděnými číselnými údaji upozornit, že rozpočet a tím i hospodaření kraje je živý měnící se organismus. Na každém zasedání krajské rady a zastupitelstva jsou přijímána rozpočtová opatření, která ovlivňují hospodářské chování kraje. Šlo se tedy o trochu mění, ale princip filosofie hospodaření zůstává. Takto prosíme chápejte uvádě-

né myšlenky i přesnost sdělovaných číselných údajů.

Na závěr této obecnější části ještě několik informací:

Ctíme zásadu vyrovnaného rozpočtu

Na rozdíl od rozpočtu státního, který je schodkový s deficitem 120 miliard Kč, má kraj Vysočina již počtvrté za sebou schválen rozpočet vyrovnaný.

Rozsah rozpočtu

Rozpočet schvalovaný zastupitelstvem kraje má včetně informativních příloh více než 100 stran textu a jeho projednávání trvá 6 měsíců

Fond Vysočiny a Fond strategických rezerv

Mimo rozpočet kraje stojí dva důležité fondy. Jedná se o Fond Vysočiny a Fond strategických rezerv. Oba fondy jsou důležitými nástroji rozvoje kraje a výsledkem zodpovědného hospodaření kraje.

Otevřený kraj

Hospodaření Vysočiny populárně jsme připravili ve spolupráci se všemi odbory krajského úřadu, zejména potom s ekonomickým odborem a státním tajemníkem hejtmána. Všem spolupracovníkům děkujeme, zejména Tomášovi Hermannovi, členovi rady kraje Vysočina, který strávil řadu hodin sestavováním a kontrolou podkladových materiálů. Naším cílem je vydávat takový materiál pro občany kraje Vysočina každoročně.

Miloš Vystrčil

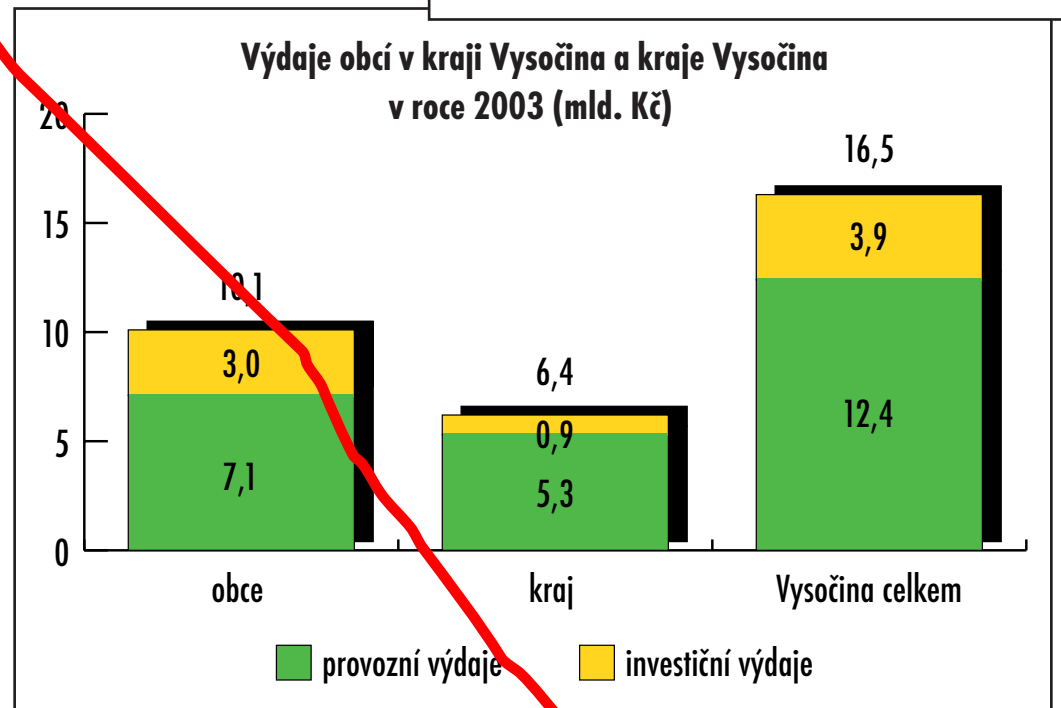
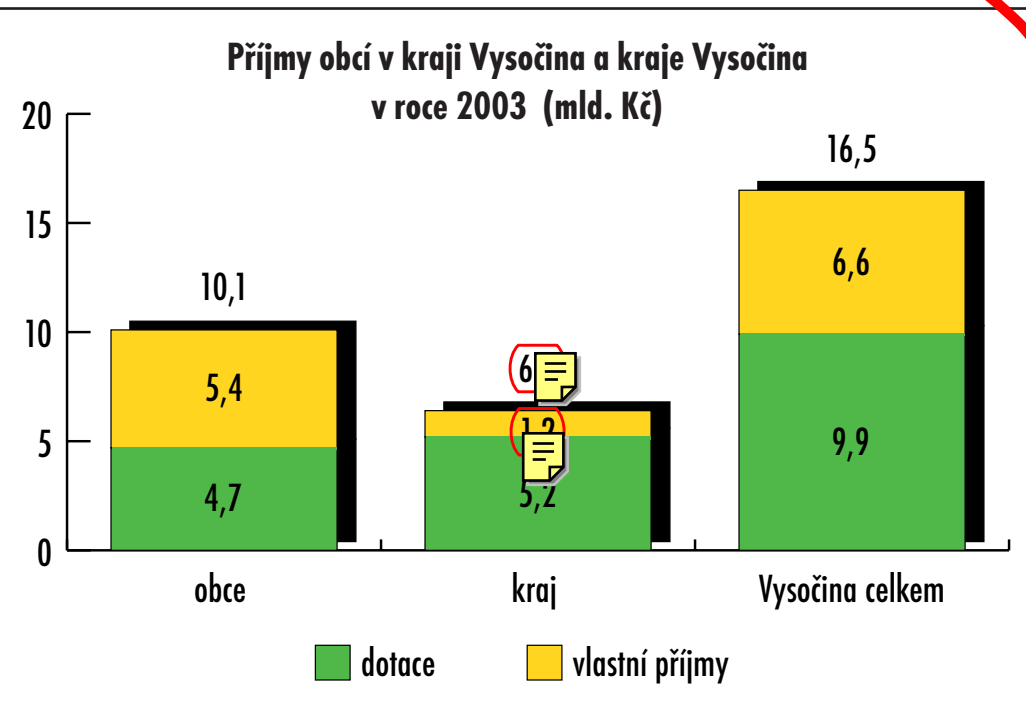
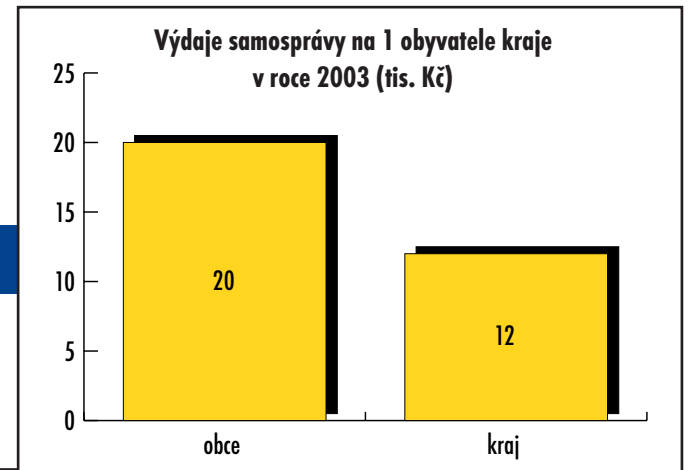
náměstek hejtmána kraje Vysočina

Základní charakteristika kraje Vysočina

Rozloha:	6 925 km ²	(5. místo mezi 14 kraji v ČR, 9% rozlohy ČR)
Počet obyvatel (k 1. 1. 2003):	517 630	(11. místo mezi kraji, 5% obyvatel ČR)
Nezaměstnanost (k 31. 12. 2003):	9,2 %	(6. místo mezi kraji, ČR celkově 10,3 %)
Průměrná mzda (v roce 2003):	14 492 Kč	(13. místo mezi kraji, 85,6% průměru ČR)
Ekonomická výkonnost vůči průměru EU:	50,6 %	(6. místo mezi kraji, 84% průměru ČR)
Počet obcí:	729	(2. místo mezi kraji, 11,5% všech obcí v ČR)

Celkové příjmy a výdaje samospráv na Vysočině

Kraj Vysočina bude v roce 2004 stejně jako v minulých letech hospodařit podle vyrovnaného rozpočtu. Obce v kraji přijaly v roce 2003 úvěry za 304 mil. Kč. To znamená to, že zatímco stát zvýšil v roce 2003 zadlužení jednoho občana Vysočiny o cca 11 tis. Kč, obce na Vysočině zvýšily toto zadlužení v průměru o 600 Kč.

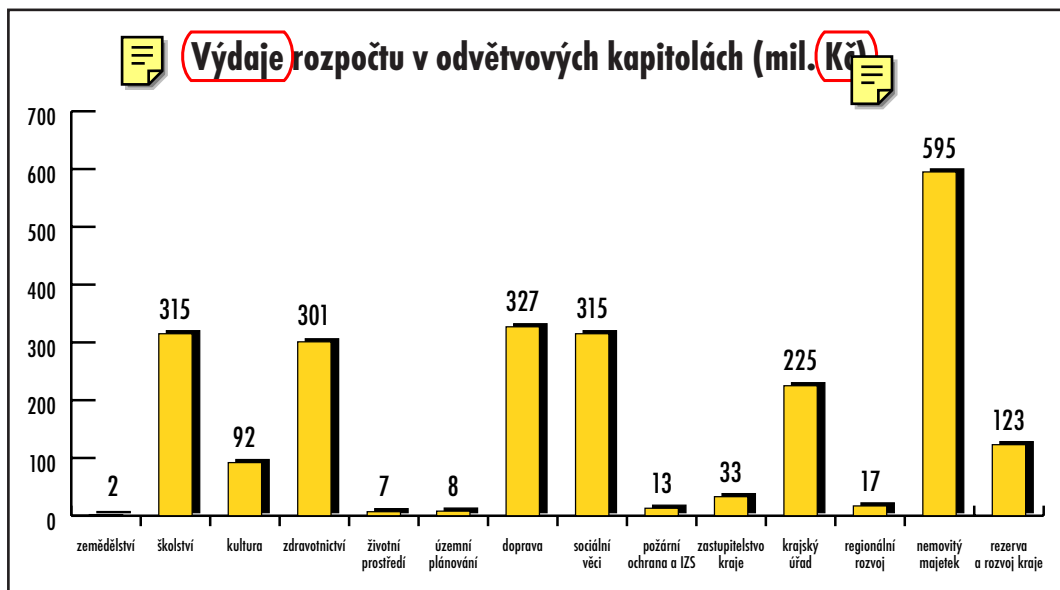
Struktura schváleného rozpočtu kraje Vysočina na rok 2004

Příjmy	tis. Kč	tis. Kč na 1 obyvatele	Výdaje	tis. Kč	tis. Kč na 1 obyvatele
Z daní a poplatků	853 125	1,6	Provozní výdaje	4 909 258	9,5
Z pronájmů, úroků, odvodů	187 542	0,4	Investiční výdaje	572 858	1,1
Z prodeje nemovitostí	10 000	0,0	Rezervy	123 731	0,2
Státní dotace na provoz (včetně 3,2 mld. Kč na platy učitelů)	4 235 680	8,2			
Státní dotace na investice	319 500	0,6			
Příjmy celkem	5 605 847	10,8	Výdaje celkem	5 605 847	10,8

Výše příjmů z daní je pro kraje určena zvláštním zákonem, který rozděluje veškeré daňové výnosy mezi kraje, obce a státní rozpočet. Kraj má vlastní majetek, se kterým hospodaří jako běžný vlastník, pronajímá ho a může ho i prodat. Státní dotace jsou většinou účelově určené finanční prostředky do různých odvětví na provoz i investice, které kraj dostává během roku přímo ze státního rozpočtu nebo z účelových státních fondů. Do provozních výdajů spadají především příspěvky na provoz příspěvkových organizací kraje, provozní dotace obcím a výdaje na chod krajského úřadu a zastupitelstva. Investiční výdaje zahrnují investiční příspěvky příspěvkovým organizacím a technická zhodnocení a investice do krajského majetku.

Výdaje v jednotlivých odvětvích

Kraje vykonávají dva druhy činností. Ve státní správě kraje vykonávají pro vládu určité činnosti a dostávají za to zaplacenou formou příspěvku na výkon státní správy. V rámci státní správy jsou například přeposílány dotace ze státního rozpočtu obcím, jsou prováděna správní rozhodnutí a odvolací řízení a vybírány správní poplatky v určitých oblastech. Podporu fungování a rozvoje kraje jako samostatného regionu můžeme nazvat **samosprávou**. Jde o výdaje spojené s provozem krajských organizací (škol, muzeí, sociálních ústavů,...), s turistickým ruchem, propagací kraje, investicemi do krajského majetku či podporou zájmových a dobrovolných organizací v kraji – tedy o výdaje které jdou „nad rámec zákonných povinností“, avšak pro rozvoj kraje jsou nezbytné. Výdaje na státní správu i samosprávu jsou v rozpočtu kraje Vysočina členěny podle odvětví, ve kterých jsou vynakládány. Odvětvím odpovídají jednotlivé kapitoly krajského rozpočtu.

Rozvojové fondy kraje

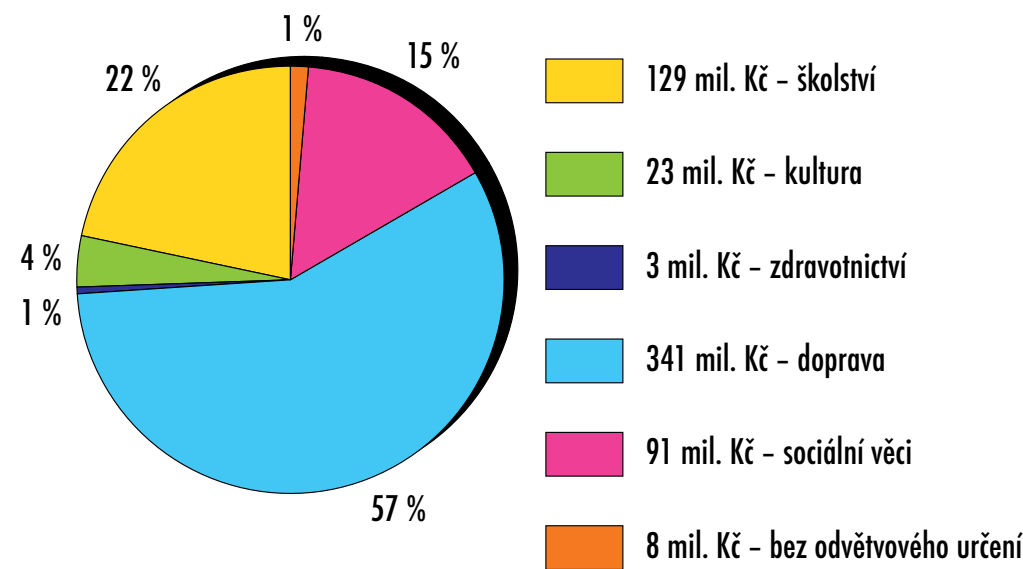
Mimo krajský rozpočet stojí dva důležité rozvojové fondy: Fond strategických rezerv slouží k financování finančně náročných projektů. V současné době je zde vázáno 187 mil. Kč. Do budoucna se předpokládá využití prostředků fondu například na spolufinancování projektů podpořených ze strukturálních fondů Evropské unie. Dalším fondem je Fond Vysočiny, z něhož se grantovými programy financují cíle a rozvojové priority obsažené v Programu rozvoje kraje. V letech 2002 a 2003 bylo do fondu převedeno 201 mil. Kč a byly vyhlášeny programy za 121,5 mil. Kč. O použití těchto fondů rozhoduje zastupitelstvo kraje.

Příspěvkové organizace kraje Vysočina

Kraj Vysočina zřizuje v současné době 178 příspěvkových organizací v pěti oblastech: školy a školská zařízení (129), zdravotnictví (12), sociální služby (23), kultura (10) a doprava (5).

Provozní a investiční příspěvky těmto organizacím jsou prostřednictvím na platy učitelů druhou nejvýznamnější položkou v rozpočtu kraje na rok 2004. Celkový objem příspěvků činí asi 800 milionů korun. Na rozpočet kraje jsou takto napojeny všechny příspěvkové organizace kraje, s výjimkou nemocnic a silniční správy. Provoz pěti okresních organizací správ a údržeb silnic je dosud financován přímo z rozpočtu Státního fondu do infrastruktury, a to pro rok 2004 ve výši 524 milionů korun. Nemocnice jsou financovány systémem veřejného zdravotního pojištění a na rozpočtu zřizovatele jsou nezávislé. Zdravotní pojištění je povinnou daní, kterou pro tento účel odvádí každý z nás. Nemocnicím jsou proto hrazeny pouze ty činnosti, které nelze z veřejného zdravotního pojištění financovat.

Výdaje průřezové kapitoly Nemovitý majetek

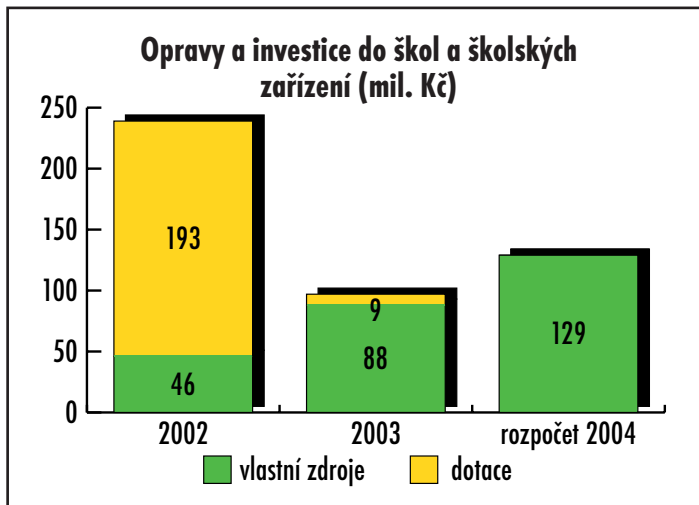
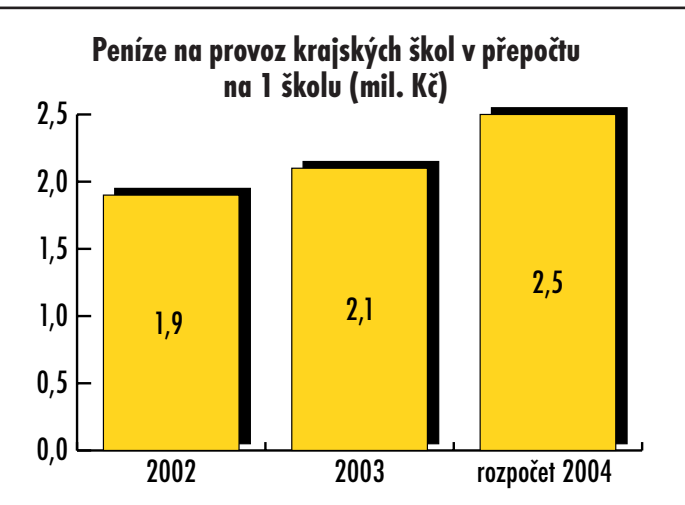
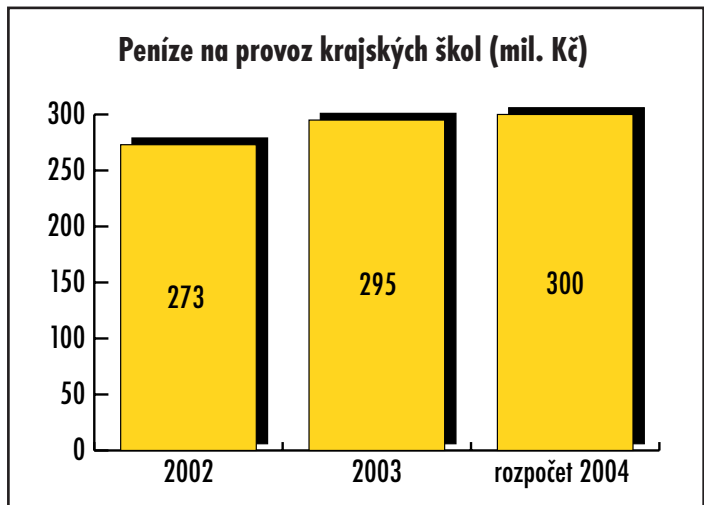
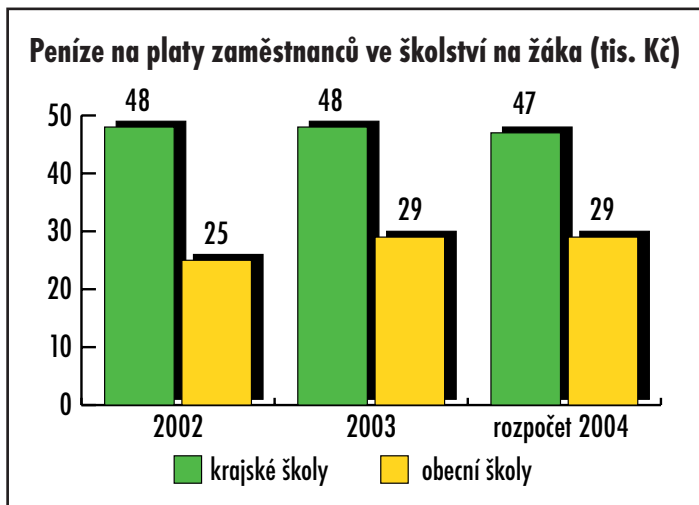
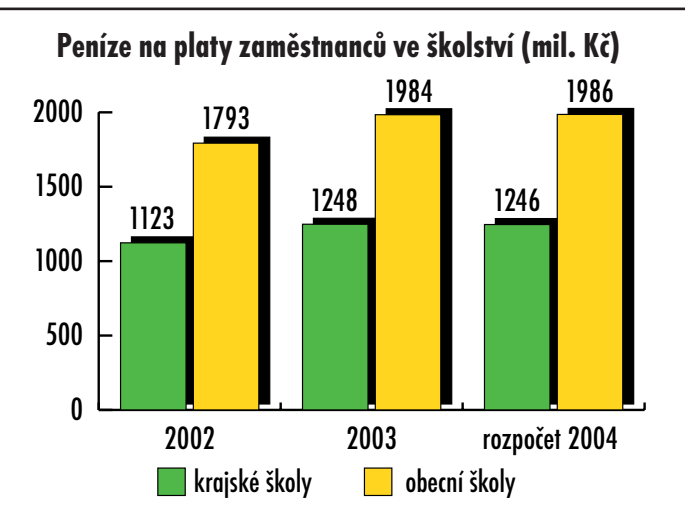
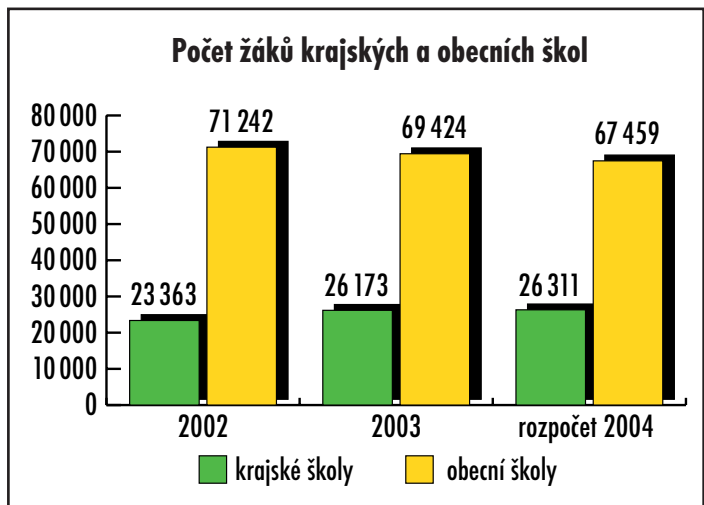
Školství

Mírný propad prostředků na platy u krajských škol v roce 2004 je způsoben tím, že se jedná o údaje ze schváleného rozpočtu na začátku roku. Během roku je vždy výše dotace určené na platy upravována směrem nahoru. Např. na počátku roku 2003 bylo rozpočtováno 1158 mil. Kč pro krajské a 1853 mil. Kč pro obecní školy. Tyto částky byly během roku navyšovány až na hodnoty patrné z grafu.

Která školská zařízení kraj zřizuje?

Kraj zřizuje střední školy, speciální školy, střední odborná učiliště, domovy mládeže, školní statky, základní umělecké školy, vyšší odborné školy, plavecké školy, domy dětí a mládeže a dětské domovy.

Doprava

V kraji Vysočina je 417 Km silnic I. třídy, které jsou v majetku státu. Kraj vlastní 4672 Km silnic II. a III. třídy. V kraji je 619 km železničních tratí. Kraj zřizuje 5 okresních organizací správ a údržeb silnic (SÚS). Celkové provozní náklady těchto organizací přesahují ročně částku půl miliardy korun.

Kraj v roce 2004 přispěje:

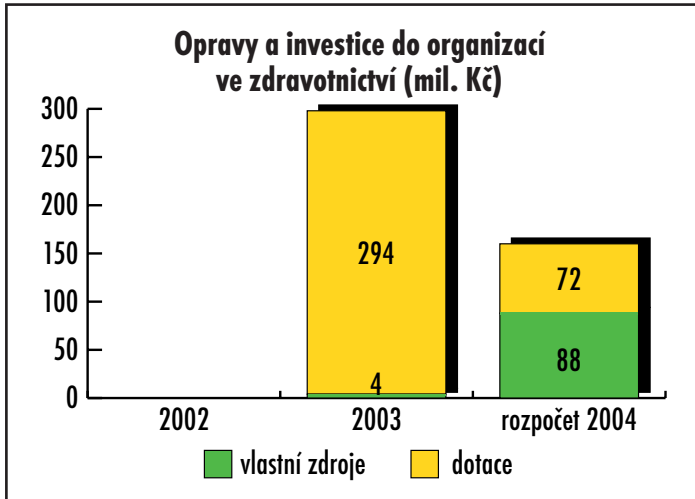
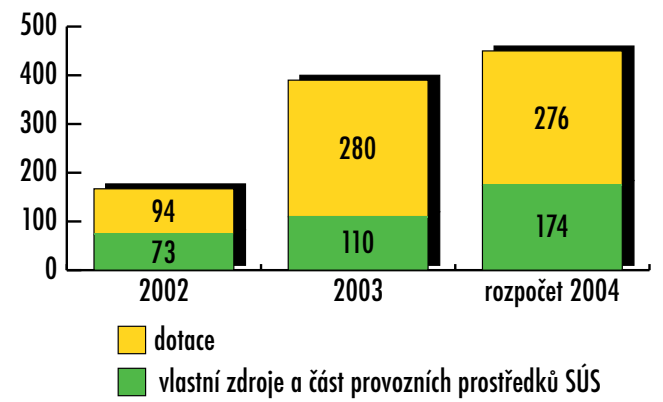
- 14 Kč na jeden ujetý km v rámci základní dopravní obslužnosti v autobusové dopravě (celkem 211 mil. Kč)
- 26 Kč na 1 ujetý km v rámci dopravní obslužnosti v drážní dopravě (celkem 123,2 mil. Kč)

Kolik přibližně stojí:

- běžná roční údržba 1 km silnic v kraji: 90 000 Kč (z toho zimní údržba 30–40%)

Běžná údržba zahrnuje bodové opravy povrchu, péči o zeleň a stromy, čištění stuh a propustků, zajištění sjízdnosti v zimním období. Souvislé opravy a investice znamenají kompletní opravu určeného úseku (např. opravy povrchu, dopravního značení, mostů, zábradlí...)

Souvislé opravy a investice do krajských silnic (mil. Kč)

Zdravotnictví

V oblasti zdravotnictví zřizuje kraj od 1. 1. 2003 pět nemocnic, záchranné služby, dětské centrum a dětskou odbornou léčebnu. Výdaje na tyto organizace budou v roce 2004 činit 258 mil. Kč, celkový rozpočet kapitoly Zdravotnictví byl stanoven na 301 mil. Kč. Výdaje na lékařskou službu první pomoci (pohotovost) budou v roce 2004 činit 33 mil. Kč, což znamená 64 Kč na obyvatele kraje.

V roce 2003 prošly krajským rozpočtem státní dotace pro nemocnici v Novém Městě na Moravě na rekonstrukci a přístavbu chirurgických oborů a pro nemocnici v Pelhřimově na rekonstrukci a přístavbu pavilonu akutní medicíny. V roce 2004 kraj počítá s investicemi v nemocnicích v rozsahu více než 160 mil. Kč, z čehož 72 mil. činí státní dotace. Mezi největší investice bude zřejmě patřit rekonstrukce stravovacího provozu v Třebíči a obměna počítačového tomografu v Havlíčkově Brodě. Pro lepší srovnání jsme již tyto prostředky promítli do grafu vlevo, ačkoliv přesná čísla nejsou v tuto chvíli známa. Investice v záchranných službách mají letos dosáhnout 12 mil. Kč.

Sociální věci

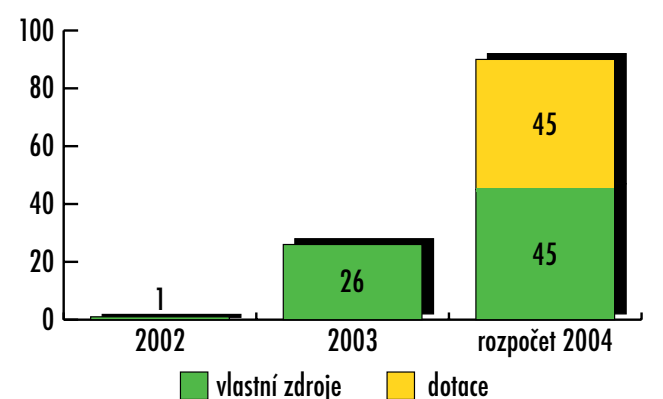
V roce 2004 je v kapitole Sociální věci rozpočtováno celkem 315 mil. Kč. Z této částky jsou hrazeny např.:

- Příspěvky organizacím v sociální oblasti: 284 mil. Kč
- Příspěvek na domovy důchodců jiných zřizovatelů, zejména obcí: 10 tis. Kč / lůžko

V roce 2002 zřizoval kraj v sociální oblasti pouze jednu příspěvkovou organizaci – Diagnostický ústav sociální péče v Černovicích. V roce 2004 už pod něj spadá celkem 23 sociálních ústavů pro dospělé či pro zdravotně postiženou mládež a domovů důchodců. Příspěvek kraje na jedno ústavní lůžko se pohybuje v rozmezí 300 – 400 Kč za den, s výjimkou ústavu v Černovicích, kde činí dotace kraje 803 Kč na lůžko denně.

V domovech důchodců hradí kraj náklady v průměrné výši 263 Kč na lůžko a den.

Opravy a investice do sociálních zařízení (mil. Kč)

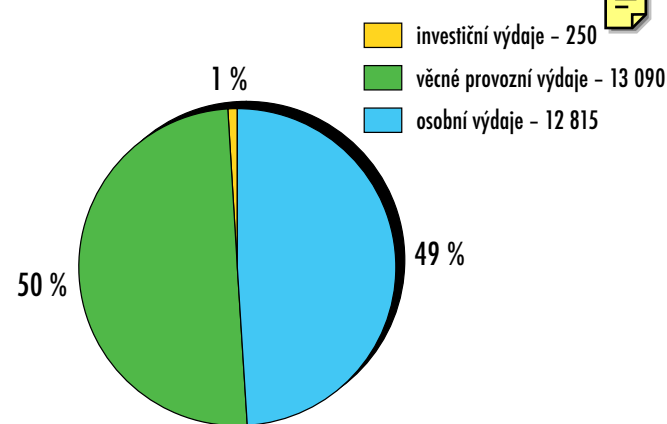

Krajský úřad a zastupitelstvo

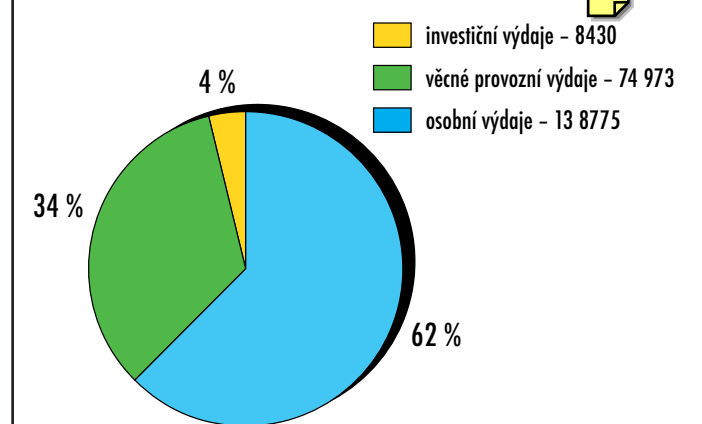
Výdaje v kapitolách Krajský úřad a Zastupitelstvo jsou plánovány v celkové výši 258 mil. Kč a tvoří tak 4,6 % rozpočtu celkových výdajů. Kraj Vysočina má 45 zastupitelů, z toho je devět uvolněných na plný úvazek. Osobní a věcné výdaje krajského úřadu jsou na rok 2004 plánovány pro 375 zaměstnanců.

Rozpočet výdajů zastupitelstva kraje (tis. Kč)

Rozpočet výdajů krajského úřadu (tis. Kč)

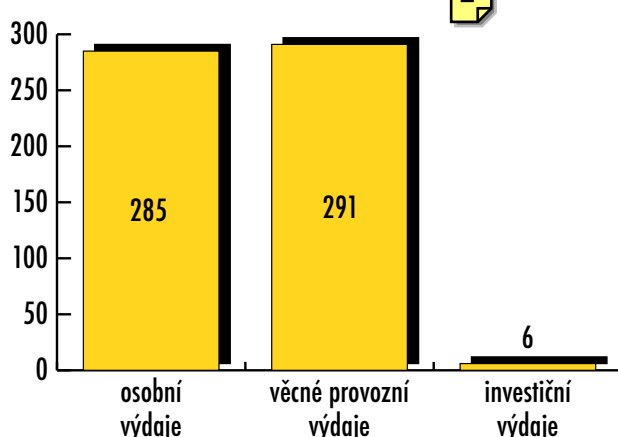

Osobní a věcné výdaje

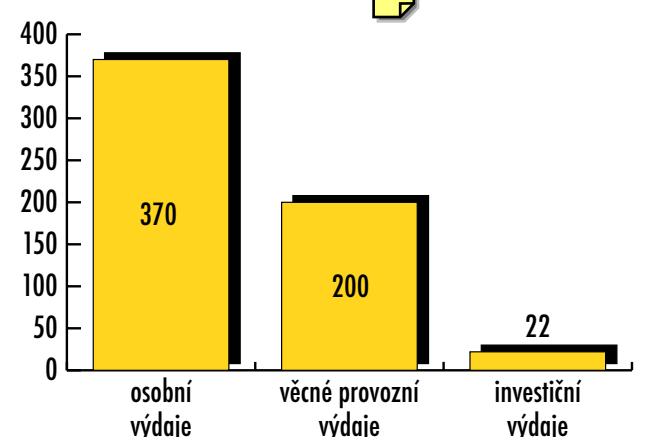
Osobní výdaje zastupitelstva zahrnují především odměny uvolněných i neuvolněných zastupitelů a členů výborů, komisí a zákonné odvody. Ve věcných výdajích jsou obsaženy výdaje na běžný provoz zastupitelstva. Jde např. o náklady spojené s jednáním zastupitelstva, výborů a komisí, pohonné hmoty, nákup materiálu a drobného majetku, poštovné, cestovné, refundace mezd zaměstnavatelům.

Osobní výdaje krajského úřadu zahrnují výdaje na platy a zákonné odvody na zaměstnance krajského úřadu. Věcné výdaje zahrnují položky jako je údržba sídla kraje, energie, voda, školení zaměstnanců, cestovné a další běžný provoz úřadu. Investiční výdaje zahrnují technická zhodnocení sídla kraje a obnovu vozového parku.

Výdaje zastupitelstva kraje na 1 zastupitele (tis. Kč)

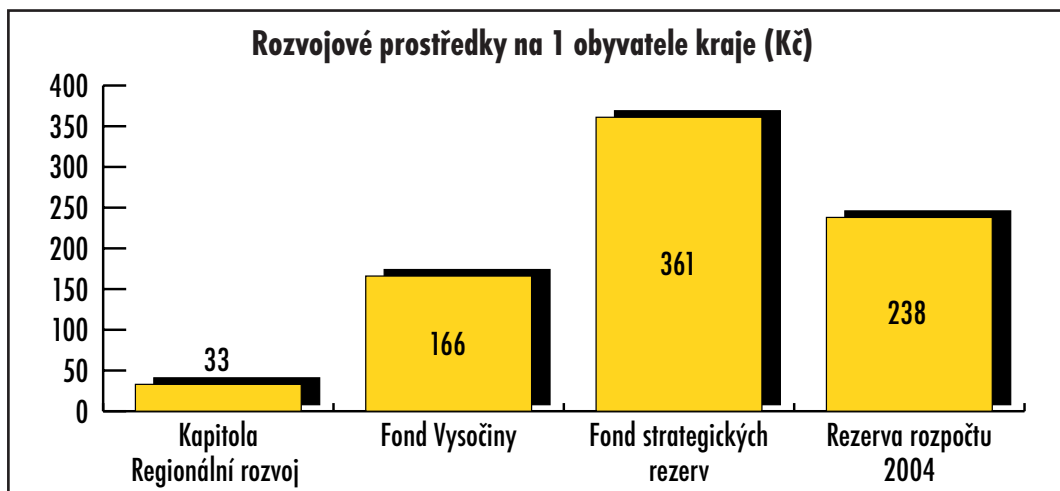
Výdaje krajského úřadu na 1 zaměstnance (tis. Kč)

Rozvoj kraje

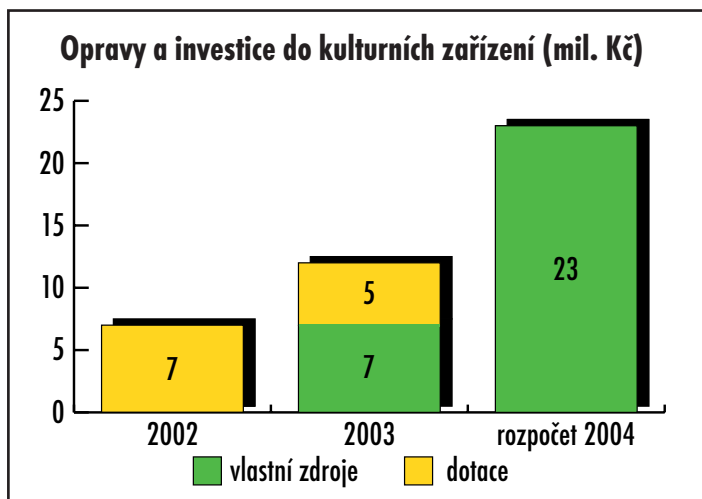
Většina výdajů v krajském rozpočtu je povinných (tzv. mandatorních). Jsou kraji předepsány zákony a kraj může pouze v omezené míře korigovat jejich výši. Rozvojové výdaje z volných peněz jsou financovány v omezené míře z každé kapitoly rozpočtu, avšak nejdůležitější zdroje rozvojových výdajů jsou následující:

- Kapitola Regionální rozvoj (17 mil. Kč na rok 2004) – z toho 5 mil. Kč na podporu cestovního ruchu a investic
- Fond Vysočiny (dosud 201 mil. Kč, z toho 86 mil. Kč plán na rok 2004)
- Fond strategických rezerv (187 mil. Kč)
- Rezerva rozpočtu kraje (123 mil. Kč na rok 2004)

Kultura

V oblasti kultury zřizuje kraj Horácké divadlo Jihlava, krajskou knihovnu v Havlíčkově Brodě, galerie v Novém Městě na Moravě, Jihlavě a Havlíčkově Brodě, muzea v Třebíči, Pelhřimově, Havlíčkově Brodě a Jihlavě a také hrad Kámen.

V kulturní oblasti kraj v roce 2004 dále podpoří:

- města s památkami UNESCO (3 mil. Kč)
- vlastníky kulturních památek (2 mil. Kč)

PODPORA KULTURY V KRAJI VYSOČINA V ROCE 2003

Organizace	Dotace z rozpočtu kraje	Počet návštěvníků	Příspěvek na návštěvníka
Horácké divadlo Jihlava	27 209 000	57 787	471
Galerie (JI, HB, Nové Město n. M.)	17 033 000	35 190	484
Muzea Vysočiny (JI, TR, PE, HB)	26 950 500	114 217	236
Hrad Kámen	1 602 400	22 837	70

Příspěvek na regionální funkce Krajské knihovny Vysočiny činí 5 Kč na jednoho obyvatele. Příspěvek na jednoho registrovaného čtenáře činí 2 226 Kč.

Fond Vysočiny

Fond Vysočiny založil kraj v březnu 2002, aby mohl účinně a hlavně přehledně podporovat nejrůznější aktivity obcí, neziskových organizací, občanů i podnikatelů v celém regionu. Dělá tak formou grantových programů, které určí, na co a komu peníze mohou jít, kolik jich bude a také pravidla, podle kterých je mohou zájemci získat. Fond se mimo jiné snaží doplňovat podporu obcím z Programu obnovy venkova, postupně připojit většinu obcí k internetovým informacím a komunikaci, vybudit aktivity v mikrorregionech, protože případné žádosti do evropských fondů budou často vyžadovat součinnost více partnerů. Značná část podpory jde do oblasti cestovního ruchu, k nejoblíbenějším patří programy zaměřené na sport, kulturu a volný čas dětí. Fond má za sebou dva roky existence a věříme, že pracuje ke spokojenosti obou stran, jeho správců i žadatelů. Vyhlášení grantových programů z Fondu Vysočiny bude pokračovat i letos, sledujte proto zprávy v tisku a na www.fondvysočiny.cz, nebo na www.kr-vysocina.cz.

Fond Vysočiny (FV)	2002	2003	celkem
Příděl prostředků do FV (mil. Kč)	81,4	120	201,4
Počet grantových programů (GP)	25	32	57
Objem vyhlášených GP (mil. Kč)	49	72,5	121,5
Přidělená podpora (mil. Kč)	41,5	51,7	93,2
Vlastní podíl žadatelů	114,6	121	235,6
Počet podaných žádostí	1201	1640	2841
Počet podpořených žádostí	583	730	1313
% podpořených žádostí	48,5	44,7	46,6

Pozn. k roku 2003: Údaje o výši podpory a počtu žádostí jsou za 25 uzavřených grantových programů.

Podpora kulturních, společenských a sportovních akcí

Nejvýznamnější akce kraj podpoří v roce 2004 částkou 4 mil. Kč. Podporu obdrží mj.:

- Zlatá lyže 2004 (Nové Město Na Moravě)
- Festival Gustava Mahlera (Jihlava)
- Vyhlášení Sportovce roku (Pelhřimov)
- Horácká rally (Třebíč)
- Handball Help Cup (Havlíčkův Brod)
- Festival Petra Dvorského (Jaroměřice nad Rokytou)
- 7. Mezinárodní festival dokumentárních filmů (Jihlava)
- Běh Jarmily Kratochvílové (Golčův Jeníkov)
- Národní krojový ples (Žďár nad Sázavou)

Například na jednoho návštěvníka Zlaté lyže kraj letos přispěl 22 Kč.

Dotace obcím v kraji

Dotace obcím tvoří v roce 2004 více než 35 % celkového rozpočtu výdajů kraje. Lze je rozdělit do několika skupin. Je nutné připomenout, že většina dotací (např. příspěvek na výkon státní správy, dotace na sociální dávky, dotace na místa v obcemi zřizovaných domovech důchodců a ústavech sociální péče) pouze protéká přes účty kraje a do rozpočtu není zahrnuta. V roce 2003 činila výše těchto dotací pro obce celkem cca 1 mld. Kč.

U první skupiny dotací zahrnutých v rozpočtu kraje figuruje pouze jako přeposílatel peněz ze státního rozpočtu. Příkladem mohou být peníze na platy zaměstnanců obecních škol (1,9 mld.Kč) či dotace jednotkám sboru dobrovolných hasičů (3,8 mil.Kč).

Druhá skupina dotací je z hlediska zastupitelstva kraje nejdůležitější, protože tyto dotace poskytuje kraj dobrovolně z vlastních příjmů.

V neposlední řadě (třetí skupina rozpočtových dotací) stojí pomoc obcím v případě havárií, nepříznivých či výjimečných situací. O tomto typu podpory rozhoduje během roku dle potřeby zastupitelstvo kraje.

- V roce 2004 chce kraj z vlastních příjmů přispět na:
- pořízování územní plánovací dokumentace obcí (4 mil. Kč)
 - obecní domovy důchodců (8 mil. Kč)
 - audit svazků obcí (0,35 mil. Kč)
 - vybavení Sborů dobrovolných hasičů obcí (5,3 mil. Kč)

Další peníze pro obce jsou v kraji dostupné především v grantových programech Fondu Vysočiny. Během roku 2004 obdrží kraj do svého rozpočtu formou účelových dotací další významné finanční prostředky, které obce (případně i jiní žadatelé) budou moci čerpat na základě schválených a vyhlášených pravidel. Bude se jednat o prostředky na:

- opravy památek (12 mil. Kč)
- program obnovy venkova (69 mil. Kč)
- vodohospodářské akce (45 mil. Kč)
- podporu neziskových organizací v sociální oblasti (18 mil. Kč).

Další plánované významné výdaje z rozpočtu kraje

péče o zvláště chráněná území	4 mil. Kč
územní plán kraje Vysočina	4 mil. Kč
výkupy pozemků a nemovitostí	8 mil. Kč
příspěvek na opravy požární techniky	3 mil. Kč
příspěvek Regionální rozvojové agentuře Vysočina	2 mil. Kč

Některé důležité investiční akce v roce 2004:

- Rekonstrukce Horácké galerie v Novém Městě na Moravě
- Tělocvična s učebnami pro VOŠ a ISS Ledeč nad Sázavou
- Obchvat Velkého Meziříčí – obchvat Oslavice
- Třebíč – Velké Meziříčí – příprava zkapacitnění komunikace – obchvat Oslavičky
- Nové Veselí – Bohdalov – úprava spojnice Žďár nad Sázavou – Jihlava
- Dvorce – Třešť – Telč – rekonstrukce silnice
- Křižanov - průtah

Celkový objem projektů realizovaných za pomoci Fondu Vysočiny v roce 2003 – celkem 172,7 mil. Kč

